

REGUEIFESTA

A REGUEIFA ESTÁ NA MESA... CAMIÑO DA ESCOLA!!!

1. Explicación xeral do Proxecto
 2. A Regueifesta en Compostela: 4 de maio de 2016
- Convocatoria para axentes sociais do Movemento da Regueifa

Explicación xeral do Proxecto

1. Que é o Proxecto REGUEIFESTA?

O Proxecto Regueifesta ten como obxectivo a creación dun proceso innovador de participación da Comunidade Escolar no coñecemento, valoración e práctica da regueifa como impulso de normalización lingüística.

O IES Maximino Romero de Baio e o IES Marco do Camballón de Vila de Cruces impulsan, através dos seus Equipos de Normalización, o proxecto Regueifesta como proxecto de innovación para a dinamización lingüística.

Estes dous centros veñen colaborando desde hai anos en proxectos de normalización lingüística relacionados coa posta en valor do patrimonio material e inmaterial a través dos procesos de autoxestión e da participación da comunidade educativa.

Regueifesta é un proxecto impulsado pola enerxía da innovación educativa, procurando identificar valores da sociedade actual -autoxestión, participación social, intelixencia emocional, ecoloxismo lingüístico, igualdade de xénero, visión internacional do idioma, etc.- co uso normalizado da lingua galega nos espazos vitais -formais e informais- da xente nova.

Ten como interese principal crear un modelo metodolóxico orientado a promover a participación directa e a co-responsabilidade de todos os axentes da comunidade educativa.

É un roteiro vivencial da nosa lingua como construción social, proxecto comunitario creativo, expresión de identidade colectiva e de utilidade imprescindible.

2.- Contextualización e xustificación do proxecto

De tod@s é sabido que a situación do noso país continúa a evolucionar de forma dramática cara á desgaleguización, especialmente na infancia e na mocidade. O proceso acontece simultaneamente no campo das actitudes, o coñecemento e os usos lingüísticos e musicais.

O ensino formal é un ámbito importante onde tradicionalmente se está a traballar para intentar reverter ese proceso. É fundamental traballar pola vitalidade da nosa lingua nos centros de ensino. Mais non esquezamos que o achegamento da xente nova á nosa lingua debería ir alén do ámbito educativo, formal e informal.

Nese sentido, e sabendo que o proxecto que presentamos vai ser activado no ámbito educativo, sabemos que o propio proxecto ten como obxectivo final crear novos espazos de encontro entre a lingua galega e a xuventude relacionados con espazos propios de ocio e tempo libre desta franxa de idade.

Este proxecto ten como obxectivo a medio e longo prazo a creación dun proceso de participación social, de espazos e hábitos de divertimento asociados á nosa lingua e á nosa cultura e identidade. Busca a creación dunha dinámica socializadora da lingua, dunha rede de relacións interpersoais en galego, da introdución dun novo tema sociocultural para a mocidade e da proxección dun discurso actualizado que vincule lingua galega con modernidade, novas tendencias e cultura de vangarda.

A creación deste proxecto ten, diacronicamente, como horizonte de expectativas, o medio e longo prazo, como sinalamos antes. Un dos nosos modelos a ese nivel é o proxecto dos Obradoiros de Formación e o Certame de Regueifas que impulsaron en Vigo a Asociación ORAL e o Servizo de Normalización do Concello hai oito anos.

No campo das enerxías sociais, queremos vincular o noso proxecto, a nosa experiencia, co movemento e activismo social que, desde diferentes puntos do país, están a protagonizar un rexurdir da regueifa, desde Vigo a Vila de Cruces, desde Baio até Compostela.

Ese proceso reúne diferentes xerazóns de regueifeiras e regueifeiros e persoas dinamizadoras da regueifa; desde a asociación ORAL até a Escola de Ensino Galego Semente, de Xairo de Herbón até Aurora de Baio, de Sara Marchena e Esther Porrit até Alba María.

As regueifas teñen un grande potencial como recurso de dinamización lúdico, especialmente en espazos informais, encontros sociais, festas, festivais, e reunións de moi diferente tipo. Son un estímulo de calidade para o desenvolvemento de habilidades lingüísticas, sociais e musicais. As regueifas posúen, ademais, un alto potencial como instrumento facilitador da participación no proceso de normalización lingüística.

3.- Obxectivos do Proxecto Regueifesta

- .- Relacionar as raíces tradicionais da nosa identidade, chegadas do pasado ao presente, coas novas tendencias (de vangarda, tecnolóxicas, de relación social, expresivas) da xente máis nova.
- .- Modernizar o imaxinario cultural da xente nova participante, creando novos espazos, ferramentas e temas de socialización e relacións interpersoais.
- .- Fomentar o principio de aprender xogando ou xogar aprendendo, coa festa e o lúdico como estimulantes e motores da aprendizaxe.
- .- Pór en valor que as persoas participantes sexan protagonistas do proceso de aprendizaxe, creando un proceso de experiencias vividas de forma significativa xerando valores, actitudes e motivacións como motores de mudanzas persoais e colectivas.
- .- Fornecer de recursos á rede de profesorado interesada na promoción dunha forma de traballo popular: dunha escola aberta á sociedade, e dunha sociedade aberta á escola.
- .- Promover a regueifa como forma de comunicación entre a xente nova
- .- Crear espacios em galego para a expresión e a creatividade entre a mocidade.
- .- Identificar a lingua galega cunha actividade lúdica e creadora de relacións sociais.
- .- Transmitir actitudes, motivacións e estímulos que favorezan a creación de novos usos e espazos en galego.

- .- Modernizar a propia regueifa e a lingua galega coas aportacións das xeracións máis novas.
- .- Colaborar co movemento pro-regueifa que fomenta a participación desde a base social.
- .- Visualizar publicamente a normalidade da relación entre xente nova e lingua galega, valorando o protagonismo das novas xeracións no proceso de revitalización do noso idioma.

3.1.- Formulación dos procesos de mellora do ensino e da aprendizaxe.

O Proxecto Regueifesta ten como obxectivos directamente relacionados co proceso de ensino e aprendizaxe:

- .- O desenvolvemento de habilidades e competencias comunicativas orais, lingüísticas, musicais e non verbais.
- .- A participación directa por parte do alumnado no deseño dun proxecto de PRODUCCIÓN dunha nova idea, novos valores e novos comportamentos, co obxectivo de crear unha mudanza social: introducir a regueifa no mundo do ensino e en ámbitos da xente nova.
- .- A xestión directa do proceso de comunicación en varios campos: redes sociais, prensa convencional, prensa dixital, radio e televisión.
- .- A elaboración de textos orais e escritos adecuados a diferentes necesidades comunicativas do proxecto: presentación do proxecto, dinamización da regueifa, conversas telefónicas con prensa, participación en programas de TV, conferencias en público, creación de notas de prensa, etc.
- .- A resposta a prexuízos contra o galego e o fomento da autoestima coa valoración do propio, especialmente do sentimento de pertenza á comunidade galego-falante e a revaloración da lingua galega como ferramenta de desenvolvemento persoal e colectivo, e difusión da lingua a ámbitos non galego-falantes habituais.
- .- O fomento do traballo en grupo, através de dinámicas colaborativas dentro do noso instituto e con outros axentes educativos e sociais.

3.2.- Propostas estratéxicas de actuación a curto prazo.

- .- Achegamento do proxecto ás bibliotecas públicas e outros espazos culturais (Biblioteca Anxo Casal de Santiago de Compostela, interacción en barrios, Colectivos Veciñais, Asociacións...) .
- .- Creación de espazos de convivencia entre alumnado de distintos ámbitos xeográficos de Galiza. Intercambio co instituto de Arratia en Euskal Herria para compartir experiencias educativas en torno á improvisación oral. (Alumnado e profesorado)
- .- Fornecer unha rede de colaboración entre diversos axentes sociais para potenciar a imaxe da Regueifa.
- .- Emprego das TIC para a difusión dos avances do proxecto. Creación dunha rede social para a participación no movemento da regueifa e a súa dinamización no mundo do ensino.
- .- Implicación nos eventos relacionados co movemento social da regueifa.
- .- Recollida e posterior análise musical das melodías de antig@s regueifeir@s co alumnado da agrupación tradicional “Vintenbaio” do IES Maximino Romero de Lema.
- .- Implementar dinámicas de cooperativismo para autoxestionar as actividades.
- .- Promover unhas xornadas de formación para a Comunidade Educativa en Compostela, como un achegamento ao feito diferenciador da Regueifa.
- .- Impulsar Certames de Regueifas en Baio, Vila de Cruces e Compostela.
- .- Visibilizar ante o profesorado o proxecto. Traballar conxuntamente co CEFORE para amplificar a nosa mensaxe.

3.3.- Propostas estratéxicas de actuación a longo prazo.

- .- Inicio dun proceso de dous anos de investigación e realización para a difusión e divulgación dun “Manual escolar da Regueifa”. Este manual estaría dirixido a toda a comunidade escolar e colectivos e organizacións sociais interesadas (veciñanza, AACC, Locais Sociais...)

Sobre o libro de estilo, podemos adiantar que tería tres dimensións fundamentais:

- .- **MUSICAL:** co obxectivo de facer unha transcripción dos diversos modelos bergantiñáns e os principais modelos galegos, facendo traballo de recollida de campo e aproveitar os traballos de recollida existentes.

.- **LITERARIA:** Co obxectivo de elaborar unha guía de métrica e rima; recompilar unha serie de frases típicas que se poden acoller dentro da nova Regueifa; ofrecer diferentes recursos lingüísticos e literarios para a creación de regueifas “modernas”.

.- **TEMÁTICA:** Co obxectivo de elaborar, difundir e socializar un decálogo de estilo baseado en valores sociais que fuxan de discriminacións tradicionais: sexismo, racismo, etc.

.- Tentar crear unha rede de formador/a de formadores/as. Artellar unha campaña desde os CEFORE e o CAFI para tentar ofertar formación para o profesorado interesado en empregar esta ferramenta didáctica nas aulas.

.- Cos milleiros de mensaxes, gravacións de audio, de vídeo e fotos realizadas na aplicación entre o alumnado de Baio e O Marco da Camballón, gustaríanos editar un libro chamado “RegueifestApp”.

.- Deseño e realización dun documental divulgativo sobre o proceso de achegamento da regueifa á escola.

.- Gravación de bases musicais en estudio profesional (por músic@s profesionais) para deixar rexistro da diversidade melódica das/os regueifeir@s.

.- Realizar contactos con diversos colectivos que empreguen a expresión oral e a improvisación para “regueifar” a través do skype (Repentistas do Brasil, Bertsolaris, Glosa Catalana...)

.- Realizar unha proposta divulgativa a través dun proxecto europeo de visibilización (K3) dentro do programa Erasmus+.

.- Elaborar unha proposta curricular para tentar expandir a regueifa e incluíla como “Materia de libre configuración de centro” no maior número de centros de Galiza en primeira estancia e posteriormente como “Materia de libre configuración autonómica”. Esta proposta de asignatura deberá contar coa autorización pertinente da Inspección e da Xefatura Territorial.

.- Regueifa Expansiva. Sería moi interesante consensuar un día dentro do calendario escolar para potenciar a Regueifa nos Centros educativos. Poderíamos buscar algunha efeméride para consensuar a data coas persoas que coordinan a asociación ORAL. Serviría para convidar a todos os Centros Educativos de Galiza a participar ese día do proxecto colaborativo. Poderíamos incluso buscar algunha ferramenta TIC para centralizar a recollida de Regueifas (páxina web, blog...)

4.- Actividades de desenvolvemento dos procesos de innovación previstas

4.1.- Título e descrición

.- Crear unha conta de Whats App (coa autorización das familias) entre o alumnado de Baio e Vila de Cruces para comezar a traballar a regueifa de xeito “virtual”. Baixo a supervisión do profesorado e activistas da regueifa, pretendemos fomentar unha ferramenta de comunicación interna para a organización, intercambio e autoxestión do proxecto através das novas tecnoloxías. Na actualidade o grupo está activo con 90 participantes. (setembro 2015)

.- Presentación do Proxecto "Regueifesta": Biblioteca Anxo Casal de Santiago de Compostela. Xornadas de Tradición Oral. (6 de novembro de 2015)

http://www.lavozdegalicia.es/noticia/carballo/2015/11/06/proxecto-regueifesta-santiago/0003_201511C6C7993.htm

<https://www.youtube.com/watch?v=1laaRCcViUQ>

.- Actividade de convivio entre o alumnado do IES Maximino Romero e o IES Marco do Camballón. Os compoñentes do grupo de traballo coñécense por primeira vez. Realízase unha actividade conxunta de regueifa por whats app no Museo do Pobo Galego, con elementos do propio museo. Primeira regueifa co alumnado e dúas regueifeiras: Alba Maria e Sara Marchena. (6 de novembro de 2015)

.- Primeiros pasos para a creación dunha rede de colaboración entre diversos axentes sociais vinculados ao movemento social da Regueifa: Xurxo Souto, Sés, Xairo de

Herbón, a Señora Aurora de Baio, Sofía Tarela, Guadi Galego, Alba Maria, Sara Marchena. (Outubro-Novembro 2015)

.- Establecer contactos e colaboración con outros colectivos participantes no Movemento Social da Regueifa: Grupo de Tradición Oral da Asociación de Escritores e Escritoras Galegas (AELGA), Asociación de Improvisación ORAL, Escola de Ensino Galego Semente, CTNL, CENDL, Concellos... (Setembro 2015 - Maio 2016)

.- Creación dun blogue (Setembro 2015 - Xuño 2016)

<https://sites.google.com/site/regueifesta>

.- Creación da canle de youtube “Regueifesta” (Setembro 2015 - Xuño 2016)

<https://www.youtube.com/watch?v=0A1KVel4zU4>

.- Creación de outras ferramentas en rede: facebook, instagram, twitter... (Setembro 2015 - Xuño 2016)

.- Participación do alumnado no Certame de Regueifas de Valadares, Vigo. Implicación das ANPAS e participaremos no xurado.
(4 de marzo de 2016)

.- Acolida en Galiza dos alumnos de Euskal Herria. Realizamos un intercambio co IES de Arratia para fomentar as relacións entre o alumnado a través da regueifa e do bertso. Denominámolo Proxecto Regueibertso e está programado para as seguintes datas: 3,4,5,6 e 7 de Maio. Nós viaxariamos a a Euskal Herria o 14,15,16 e 17 de Maio.

.- Coordinación das Xornadas de Formación: A regueifa como recurso educativo e socializador para a comunidade educativa (12 de marzo de 2016)

.- Regueifesta Expansiva: I Certame de Regueifas en Baio, Vila de Cruces e Compostela (Maio de 2016)

.- Presentar unha proposta do Proxecto nas Xornadas no CFR da Coruña (Maio 2016)
II Encontros de intercambio de experiencias educativas. Compartindo boas prácticas.

.- Realizar unha proposta de guiión –conxuntamente co alumnado- para o programa televisivo “Luar” para a explicación do proxecto nos medios de comunicación. (Maio 2016)

.- Presentar unha ponencia no encontro de TICs de San Lázaro (CAFI) (Xuño 2016)

.- Elaborar un xogo de barallo para a difusión da regueifa. (Setembro 2016)

4.2.- Obxectivos e proposta metodolóxica

A nosa metodoloxía xeral fusiona diferentes liñas de campos de intervención propios:

En primeiro lugar, en canto ao proceso de ensino, a nosa metodoloxía ten como principio a vivencia experimental da aprendizaxe, creando situacións de aprendizaxe comunicativa no centro de ensino mais vividos tamén fora do centro escolar, abrindo a escola á sociedade.

Deste xeito, ten especial importancia para nós a creación e xestión de textos -orais e escritos- coa intención de que o alumnado se convirta en protagonista dun proceso que crea comunicación en galego e comunidade na nosa lingua, arredor do movemento da regueifa. Neste sentido, entendemos este proxecto dentro do proceso de normalización como un campo natural, espontáneo, para a habilitación de destrezas, habilidades e competencias na nosa lingua.

En segundo lugar, a nosa metodoloxía baséase no desenvolvemento dunha comunidade de aprendizaxe de alumnado, profesorado e axentes colaboradores através dunha xestión de relacións sociais, identidades e creación cultural baseada nos principios da **animación sociocultural**, con raíces na pedagogía social, na socioloxía e nas ciencias aplicadas ao estudo das mudanza social.

Neste sentido, sabemos da importancia da animación sociocultural, a dinámica de grupos e o principio de aprender xogando, e a dimensión lúdica da aprendizaxe.

Por outro lado, ao traballarmos participación de xente nova, impórtanos moito a creación de identidade grupal e identidades colectivas arredor do tema da improvisación oral.

En terceiro lugar, somos conscientes de que o noso proxecto forma parte dun movemento social que está activo en diferentes espazos do país, con distinta vitalidade. **O Movemento Social da Regueifa**, que nos últimos vinte anos está a vivir unha lenta, mais segura revitalización, está a expresarse de forma cada vez máis popular, pública e intensa, grazas ao traballo de activistas da regueifa que tamén están a colaborar co noso proxecto.

O Proxecto Regueifesta é un motor máis do movemento da regueifa.

Metodoloxicamente temos en conta que somos parte dun movemento social, existente grazas á xenerosidade dun colectivo cada vez máis participativo, diverso e actualizado.

Interésanos metodoloxicamente a vinculación do Movemento co desenvolvemento de valores entre os que a **igualdade de xénero** é fundamental.

Pensamos que neste proceso, o Proxecto Regueifesta pode aportar actualidade, modernidade e a vitalidade da xuventude e renovar dinámicas participando, por exemplo, na aparición dunha **Nova Regueifa de Muller**, impulsada tamén polas nosas alumnas.